

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:		Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Helyben:	Vidéken:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.		DEBRECZEN,	
Egy óra 1 kor.	Egy óra 1 kor.	Kiadók és laptulajdonosok:		Piazz-utca 49. szám.	
Negyedévre 3 "	Negyedévre 4 " 50 "	HOFFMANN és KRONOVITZ.			

A közigazgatás államosítása.

Debrecen, november 22.

Apponyi Albert gróf pályája tele van a jelszavak kultuszával. S ha mint a királyok képét a pénzekre, minden jelszóra, amelyet forgalomban hozott, vagy forgalomba hozni segített, — de a forgalomból hamar kivont — Apponyi is ráveretné a maga képmását: e jelszó-moneták nemére, fajtájára és értékére, de főleg keletkezésük időpontjára nézve alig lehetne eligazodni. A „konzervatív“ politika jelszavain kezdve, a „szociális olajcsepp“ bismarcki jelszaván folytatva s végezve a közjogi radikalizmusnak tetszetős jelszavain: Apponyi gróf ezen a téren széles ivű pályát futott meg. S minél tovább veszi ki részét az aktív politikából, annál több régebbi jelszavával kerül homlokegyenest ellentétbe.

Politikai életének nem volt makacsabb dogmája a közigazgatás államosításánál; s ime tegnap bizonyos emfázissal jelentette ki, hogy amíg benne és pártjában marad egy szikrányi életerő, küzdeni fognak mindhalálig — a közigazgatás államosítása ellen.

Szegény Grünwald Béla megfordulna sirjában, ha hajdani vezérének ezt a kijelentését hallaná. De nem hallhatja sem ő, sem Szilágyi Dezső, nagy társa és vetélytársa Apponyinak, a „mérsékelt ellenzékiek“ vezetésében. Ezek az államférfiak s még mások, akik „ázsiai“nak bélyegezték valamikor a megyei közigazgatást s akik Tisza Kálmánt elmaradt táblabíró-politikusnak tartották, amiért az önkormányzatnak sokáig hive maradt: ugyancsak elálmélkodtak volna az Apponyi gróf megváltott állásfoglalásán.

Találkozás ősszel.

Irta: Korvin Ottó.

A fiu és a leány a tiroli hegyek között találkoztak. Mindketten egyedülállóak és idegenek voltak itt, otthon is. A fiu messze Keletnek nyugati kapujában szokott sirni, a leány orosz síkságoknak és északj havasoknak sápadtságát hozta magával.

Már nagyon szomorú volt a táj, mert jött és fenyegetően tárta ki karját az ős és csodás színei előtt le kellett roskadni. A fák panaszos zúgással készülődtek a halálra és alattuk néma szomorúsággal csatangoltak megrok-kant emberek. Talán ezt a nagy haláltusát nem látni rohantak mindakettőn új tájak felé, ahol még déli nap sütött és próbáltak észbehozni a nyarat.

A szanatórium szalonjában találkoztak először. A leány újságot olvasott és a fiu valakinek egy levelezőlapot akart írni. Korán dél előtt volt, a folyosóról csengetvük szóltak és kívülről szép sugarak szöktek az ablakra. A fiu megkérdezte, hogy szabad-e, és aztán kinyitotta az ablakot. A sárga sugár berohant rajta és amint nyílt az üvegtábla, körülfutotta kutatóan a szobát. Aztán elült a leánynak csodásan szöke fején. A fiu egy darabig még állt az ablaknál, aztán leült az asztal mellé és tovább gondolkodott, hogy mit írjon. Nem né-

A közigazgatás államosításának kevés oiy elszánt harcosa van, amilyen Apponyi gr. volt politikai pályája egynéhány évtizedében. Hatalmas beszédekben szállott sikra az államosítás gondolata mellett, s mikor Tisza Kálmán a közigazgatást az önkormányzat alapján reformálta, fitymálva nevezte el ezt a törvényhozási munkát (mert az önkormányzat elvén épült fel) „*ázsiaivá javított*“ közigazgatásnak.

Természetesen, mióta Apponyi Albert, a 67-es politika bajnoka, a kiegyezés megalkotójának — fiatalon bár — kartársa, Sennyel Pál báró konzervatív világfelfogásának örököse, függetlenségi párti lett, — sok mindenben gyökeresen megváltozott a felfogása dolgokról és emberekről. Am egyetlen kérdésben sem fordult ugy sarkon, (faképnél hagyván hajdani politikai ideáljait) mint a közigazgatás reformjának a kérdésében. Ebben a kérdésben a 67-es Apponyi felfogását tengerek választják el a függetlenségivé lett Apponyi álláspontjától. Az igazság érdekében ehhez hozzá kell tennünk, hogy 67-es korában is volt életének egy pillanata (a híres székelyudvarhelyi pohárköszöntő), melyben az államosítás hívének vallotta ugyan még mindig magát, de oly kikötések mellett, amelyekről régebben nem beszélt.

Ha nemcsak jelszavak rabja volt akkor is, most tartoznék azzal férfikora legerősebb és lekövetkezetesebb meggyőződésének, — az államosításnak, hogy szebben elíratná, mint ahogy tegnapi rövid beszédében azt elpárentálta.

Egy kicsit furcsa hallani, hogy ugyanaz a vezérpolitikus, aki férfikora delén, tehát a po-

litikai kiforrottság teljében a függetlenségi párt obstrukciójával szemben élethalálra védte a maga meggyőződését a két szakaszos lex Szaparyána tárgyalásakor, az most obstrukcióval, végletekig menő szenvedélyes harccal fenyegette meg mindazokat, akikben a közigazgatás államosítása iránt érzett szeretetet, talán éppen az ő régebbi beszédei, pompás érvei, nagyszerű dialektikája, erősítették, táplálták, élesztették.

Igaz, Apponyi gróf „szomorú tapasztalatokra“ hivatkozik, amely tapasztalatok kiölték szívéből a közigazgatás államosításába vetett hitét és Saulusból Paulust csináltak ugyszólván egy csapásra. Az ugynevezett „nemzeti küzdelem“ valóban érdekes bizonyítékokkal szolgál, — csak hogy a mai vármegyei rendszer tarthatatlansága mellett. A vármegyei ellenállás ez által nem állott, — mert nem is állhatott — feladata magaslatán. Nyílt titok, hogy ez az ellenállás letört és csak a kialakuló mécsnek utolsó lobbanását produkálta, mikor a koalíció nyeregbe jutott. Ha ez a nyeregbejutás csak hetekkel késik; nem maradt volna talán egyetlen vármegye sem, amely fel nem hagyott volna az aktív és passzív rezisztenciával.

A Fejérváry-kormány alatt lefolyt események az „alkotmány bástyáinak“ nemzetvédő hivatásában vetett bizalmát alaposan megrendítették. S üdvös tanulsággal csak abban az irányban szolgáltak, hogy a mai közigazgatás még a nemzeti védelem szempontjából is sürgős és alapos reformra szorul.

Minden más államban egészen más konzekvenciákat vontak le az államférfiak a vármegyei ellenállás siralmas fiaskójából, mint

tott. Még hosszú fehér ujjai se mozdultak ütemre, a szemével itta a hangokat és itta a lány bánatos szépségét.

De voltak napok, amikor abba hagyták a zongorázást, hogy együtt ülhesse a sarokban. Közeltolt két székben ültek vagy néha a fiu leült a lány lábához. Ilyenkor a lány keze ráhullt a fiu fejére és szája meg szeme azt kérdezték: „Szeretsz-e?“ A fiu nem válaszolt, mert lehunyta a szemét, vagy felkelt, hogy kinevessen az éjjelbe. Ott megjelent ellőte mindig a régi lány és akkor azt felelte: „Nem, én nem szeretlek.“ De ha nappal volt és valame-lyik hegyen sokáig hallgatták régi várak el-mohosodott köveinek ősz meséit és mondta a lány: „Szeretlek.“ akkor a fiu visszaszorította kezét és úgy nézett rá, hogy annak el kellett hinnie, hogy szereti. És este megint azt mondta: „Nem, nem tudlak“ és a lány akkor sirva ment szobájába.

Egyszer nagyon esett az eső. A nedves pára a szobába is behatolt és a szobában befüttöttek. A kályha vörösen izzott és a tüz félelmesen lobogott. Késő volt és a ház már elcsendesedett. Itt csupa, koránfekvő, gyenge ember lakott.

Akkor eloltották a lámpákat és csak azt az egyet a zongora felett hagyták égve. A lány odaült a zongorához, ujjai végigmentek a billentyűkön, alig érintették őket. Mindakettőn

amely következtetést Apponyi gróf levon. De hát a külföldön nem nyargalnak ugy jelszavakon a politikusok, mint nálunk. E boldogabb országokban a *logikának* is van valamelyes köze a politikusok elhatározásához. Nálunk rövidletű jelszavak és ellenjelszavak körül forog a világ.

Alelnök választás.

A képviselőház ülése.

A mai véderővítés napon választotta meg a képviselőház Kabós Ferenc utódát. — Alelnök lett Jankovich Béla, aki a beadott 162 szavazatból 143 szavazatot kapott. Tizenkét óra volt már, amikor a választási formások véget értek és megkezdődött a véderőjavaslat tárgyalása, amelynél Bolgár Ferenc mondott nagy és okos beszédet. Az ülés végén Polónyi Géza interpellált Burg Ferdinánd házassága ügyében.

Az ülésről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az alelnökválasztás.

Návay Lajos elnök fél tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után, valamint az indítvány és interpellációs könyvek felolvasása után rátér a Ház a Kabós Ferenc lemondásával megüresedett alelnöki állás betöltésére.

Elnök a szavazást elrendeli, amelynek eredménye az lett, hogy leadatott összesen 162 szavazat, ebből Jankovich Bélára esett 143, Farkas Pálra 6 és Pál Alirédre 4 szavazat, 9 szavazólap üres volt, az elnök ennélfogva Jankovich Bélát a Ház megválasztott alelnökévé jelentette ki. (Éljenzés a jobboldalon.)

Jankovich Béla őszinte köszönetet mond az egész Háznak a megválasztásáért s kijelenti, hogy törekedni fog elnöktársaival egyetemben arra, hogy a házszabályok kezelésével minden párt bizalmát megnyerje. (Helyeslés.)

A véderővita.

Elnök ezután öt perc szünetet rendel el, majd újbol megnyitva az ülést, jelenti, hogy a napirend értelmében következik a véderőjavaslat tárgyalása.

Bolgár Ferenc (munkapárti) szerint törekedni kellene arra, hogy a véderőjavaslat keretén belül a honvédség fejlesztése a legteljesebb mértékben megvalósíttassék.

sirni kezdtek, mert egy nagyon reszkető orosz dalra gondoltak, amilyen reszkető csak északi lehet és a melyet nem mertek hallani, mert utána kellett volna az utolsó szót mondani. „Holnap hozzád megyek, halott hópehely.” Nem is szólt aznap a siró zongora.

Odaültek a földre a kályha ajtaja elé és benéztek egymás szeméibe, amelyek vörösen és lázasan csillogtak. A lány szája nagyon hívta a fiut, de a fiu nagyon küzdött a csók ellen, mert az nap volt egy éve, hogy megcsókolt egy leányt, aki nem csókolta vissza.

Akkor a lány lassan elhúzódott, de nem sirt, ahogy a fiu várta. Csak nézte, nézte a fiut és nem is hívta a nézésével, csak várta, hogy mi lesz. A fiu tovább ült a tüz előtt és nézte tovább a tüzet.

Aztán hirtelen felállt és úgy nézett a lányra, hogy az reszketni kezdett. Csak nézték egymást, aztán a lány mondta:

— Nézd, én megmondom neked, pedig nem tudom, miért a te szemeid olyanok, hogy azt hiszem, a lelkemet látják. Nagyok és feketék, olyanok, mint amelyek éjjel hozzám járnak és azt mondják: Sirjál. Nézd, én megmondom neked, a szemeidnek, hogy egy éve mi volt. Ma egy éve, meghalt az emberem, este még megcsókolt én reggelre meghalt. Most azért reszketek, mert a te szemeid felhozták nekem az ő emlékét. Nézd, ott áll az ajtónál és minket néz, azt nézi; vajjon ma megcsókolsz-e engem?

(Berzeviczy Albert a terembe lép. Éljenzés a Ház minden oldalán.) Kijelenti, hogy a katonai javaslat sok újítást hoz, de viszont elismeri, hogy hibái is vannak. A két éves szolgálat behozatalát helyesli. Nézete szerint a javaslat kissé homályos s éppen ezért a laikus emberek előtt majdnem lehetetlenné teszi annak a megértését. A két éves katonai szolgálat nemcsak pénzügyileg, hanem közgazdasági szempontból is csak üdvös lehet, mivel évente körülbelül ötvézezer ember maradhat itthon és végezheti el a mezei munkákat.

Figyelmezteti a Házat arra, hogy az ujoncanyag nem elégséges. A költségeket sem lehet olcsóbban megállapítani, mint azt a javaslat teszi. Elismeréssel van Justh Cynla iránt, amiért hajlandóságot árult el a provizorikus megoldás iránt.

Burg Ferdinánd házassága.

Ezután a Ház áttért az interpellációkra. Polónyi Géza hosszabb beszéd kíséretében a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

1. Való-e, hogy Ferdinánd Károly Lajos főherceg ő fensége a külföldön házasságot kötött? Ha igen.

2. Hajlandó-e a miniszterelnök ur a képviselőházat e házasságkötésnek hiteles anyakönyvi adatairól, nevezetesen arról, hogy hol, mikor, kivel és milyen vallásfelekezethez tartozóval kötött ezen házasság. — tájékoztatni?

3. Való-e, hogy nevezett főherceg, — akinek nagykorúsága és cselekvőképessége kétségen kívül áll s törvényeink értelmében házasságkötéséhez senkinek gyámoló beleegyezésére szüksége nem volt — azon okból, mert házasságát ő felsége engedelmével kötötte meg, főhercegi címéről és rangjáról lemondani kényszerült? Ha ez való, úgy tisztelettel kérdem a miniszterelnök urat

4. Tulajdonit-e a vezetése alatt álló kormány ezen lemondásnak bármely irányban olyan hatályt, amely a nevezett főherceg urnak akár személyére, akár a házasságából származható gyermekeire való tekintettel a nemzet és király között létrejött pragmatika szankcióval megállapított trónöröklésnek rendjén változtatna, a főherceget vagy törvényes gyermekeit az örökös főrendiházi tagságtól megfosztaná, avagy a főherceget az udvarnagyi bíróság illetékessége alól kivonná? Ha igen.

5. Megegyeztethetőnek tartja-e a kormány alkotmányunkkal, hogy ezen lemondásnak a 4. pont szerinti következményei vagy azoknak bármelyike joghatályosan a

És a fiu kinyújtotta a kariát: Ott áll, ugy-e? Rád néz, és kuszahaja egybefoly az éjjel. A szája jött, emlékeztetni, hogy emlékezzél és kezei talán fenyegetni fognak. Miért reszketesz? Nézd: én oda állok most az ő helyébe, nézd: az én szemeim azok a fekete szemek és az én arcom az a sápadt folt. Nem fenyegetésre táru ki a karom, hanem ölelésre, ahogy kitértam mellemet annak a golyónak. Tudod, egy éve, mikor nem kaptam csókot.

Aztán lassan megindult a lány felé és a lány is felállt. Mikor egész közel voltak és forró leheltük, meg hideg kezük, már ölekezett, akkor a fiu megint az első lányra gondolt és a lány az ő halottjára. Lehajtották fejüket és a fiu azt mondta: Nézd, kialudt a tüz! A kályhában csak pár parázs haldokolt.

És másnap reggel, mikor összejöttek, a lányon fekete ruha volt és a fiu egy nagy krizantémet tartott a kezében.

És mindketten egyszerre mondták: Ma délbén utazom.

És a leány az Ave Mariát zongorázta és a fiu összetépte a krizantémumot.

És a vasutnál találkoztak, a fiu Keletnek ment és a leány Északnak.

És sirtak, mert elszakította őket egymástól egy-egy emlék.

És aztán elfelejtették egymást, előbb a fiu a lányt.

nemzet törvényhozásának becikkelvezése nélkül állhassanak be?

6. Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy a nevezett főherceg örökös főrendiházi tagságának törlése iránt intézkedések szándékoltnak téteni, ha igen, hajlandó-e a képviselőházat ezeknek módozatairól tájékoztatni?

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Az ülés vége két órakor volt.

A tiszántuli egyházkerület őszi közgyűlése.

Degenfeld főgondnok a kongregációk ellen.

A tiszántuli református egyházkerület ma kezdte meg őszi közgyűlését a debreceni kollégium disztermében. Résztvettek rajta az egyházmegyéhez tartozó összes egyházi és világi vezető egyéniségek. Degenfeld Imre gróf főgondnok ült az elnöki székben, aki mellett Baltazár Dezső dr. püspök ez alkalommal először végezte a társelnökség díszes és méltóságos funkcióját.

Kiemelkedő része volt, mint mindig, ugy ma is a közgyűlésnek Degenfeld József gróf elnöki megnyitója. A főgondnok e megnyitásban nemcsak az elmúlt eseményekre tekint vissza figyelmes, mindent meglátó szemmel, hanem aggodalmas, egyházát, egyházának és a hazának sorsát fenyegető veszedelmekre is. De nemcsak aggodó lélekkel figyel a veszedelmek születését és nemcsak figyelmeztet azokra, hanem férfias bátorsággal, világos fővel, liberális gondolkodással eszközöket is tár elő a védekezésre.

Mai megnyitójában különösen a kongregációk terjeszkedésére és a katolikus nagygyűlésen elhangzott klerikális tendenciákra mutat rá. Hivatkozott arra a veszedelemre, amelyek a katolikus autonomia a mai katolikus szervezet mellett magával hozna, mert hiszen a vagyon, az ijesztően nagy vagyon egy olyan szerkezetű autonomia mellett, mint a katolikusoké, valóban fenyegető és veszedelmes hatalom volna a klerikális kezekben.

A főgondnok beszédének ugy eme, mint a kongregációk fenyegető veszedelméről szóló része, teljesen fedi azt az álláspontot, amelyet a hazafias felvilágosult emberek ma elfoglaltak.

Ugyancsak ez elnöki megnyitó beszédnek volt egy másik nagyjelentőségű részlete és ez az, amelyben a főgondnok a debreceni egyetemről emlékezett meg. Az egyetemnek Debrecenben felállításáról, mint bizonyos dologról beszélt. És beszélt református szívrrel, de felekezetenkívüli gondolkodó fővel. Az egyetem nem lesz felekezeti, mondta, s így a mostani főiskolára való tekintettel veszt valamit az egyház, de ezzel szemben protestáns marad a theologia, nyer a lelkesek képzésének ügye, nyer az egyetemről kikerült református papok intelligenciája, tudása.

Erős hazafiság, vallásos lélek, felvilágosodott, liberális agy terméke volt Degenfeld József gróf elnöki megnyitója, amelyet méltán kísért óriási figyelem és követett lelkesedő tetszésnyilatkozat. Az elnökségben olyan két ember, mint Degenfeld József gróf főgondnok, aki ilyen beszédet mond és Baltazár Dezső dr. püspök, akinek erős kálvinistasága, hazaszeretete, liberális felfogása és nagy tudása közismert, azt jelentik, hogy a tiszántuli református egyházkerület a modern haladás útján van és óriási léptekkel megy előre.

A közgyűlésen ott voltak a kerületnek egyházi és világi előkelőségei s általában az egész közgyűlés iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott. A gyűlés megnyitása előtt Baltazár Dezső dr. püspök a következő gyönyörű imát mondta:

Baltazár püspök imája.

Bölcsességnek és szeretetnek Istene! Jó Atyánk! Gyarló értelmünk homályában tapogatózva, ha lépten-nyomon megütközünk, a Te bölcsességed vezérfonalán térünk egyenes útra. Haragra hajlandó lelkünk indulata, ha gonoszt szerezni kész, a te jóságod tart meg benünket, hogy el ne vesszessük lelkünköt a te képedet és hasonlatosságodat.

Jó vagy te hozzánk egyenkint, jó együttesen, fejünk hajszála hullásától kezdve nagyszágos dolgok véghezviteléig. A mi jót csak elgondol a titkon tépelődő lélek s a mi nagyot, dicsőt milliók egyesült ereje alkot, a vezérlő szövetnek bölcs iránya, az építő szeretet hatalma mindezekben Te vagy.

Ezért emelkedik lelkünk hozzád mostan is, mikor összejöttünk anyaszentegyházadat dicsőséged okából építeni. A mit e célra elhözött ide a buzgó lélek s a mit a lelkek közös munkája itt kiforr, tedd mind azt nagy Isten lelki trónunk erősségeivé, a tökéletesbedés létrafoikáivá.

Bármily serényen halmozzuk is össze itt lelkierőink legjavát, ha legnemesebb törekvéseink verejtékeivel plántálunk, ha legszentebb szenvedések vércsepjeivel öntözünk, az előmenetel áldása csak tetőled van áldások Istene. Meg is köszönjük háládatosan amit eddig adtál s a jövőre reménységét is a Te neved közzikláijához támasztjuk egyedül.

Fejünk koronáját, ősi iskolánkat döntő választ keresztezéséhez juttatta el a te akaratod. Küld el reánk szentfiadnak: a csodás tanácsadónak, békesség fejedelmének áldott lelkét, hogy szabjon elhatározásunknak bölcs, egységes irányt; melyben sokasodjék bőséges áldásán mindaz, amit nyerünk s változzék viszáradó nyereséggé még az is, amit adunk.

A világság és szabadság lelke, amelynek ragyogó emlékü gazdag földi tanyát szenteltél fel e falak között, ne legyen zsellér az új hazában sem, ahová három felnőtt gyermekünket akarjuk az evangélium apostolságával elbocsátani.

A kétségeket, amiknek keze a jövőre a táján megre meg, változtasd reménységgé, a reménységet olyan valósággá, amelyből öröm fakad, áldás buzog néped javára itt alatt, neved dicsőségére odafont. Ámen.

A magas szárnyalású, ihletett ima elhangzása után Degenfeld József gróf főgondnok mondta el megnyitóját, melynek liberális tételeit a jelenlevők meleg tetszéssel és elismeréssel fogadták.

Degenfeld főgondnok megnyitója.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Tisztelettel van szerncsém a közgyűlés megjelent tagjait üdvözölni. Mint már több alkalommal, úgy a mai napon is rá kell mutatnunk az időknak a mi prot. egyházunkra kedvezőtlen irányzatáról.

(A kongregációk.)

Már rég óta aggodalommal tapasztaljuk, hogy hazánkban a közoktatási ügyet, természetesen nem érte itten protestáns iskoláinkat — lassanként egészen klerikális irányzat uralja és e körülmények következménye az, hogy az ország lakossága nagy részének a gondolkodásmódja lassanként teljesen átalakul. És azt tapasztaljuk e mellett, hogy a felnöttek és iskolai tanuló ifjúság között lassanként a szentek neveiről nevezett kongregációk valóságos hatalommá emelkednek. Ebben a dologban főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlés nagy veszedelme rejlik úgy egyházunknak, mint hazánkban. Most a legközelebbi napokban lezajlott ugynevezett katolikus nagygyűlés több szónokának beszédéből azt tanuljuk meg, hogy a katolikus egyház eme nagygyűléshez való vonatkozásában nem nagyon tér el a klerikalizmustól, a keresztyén irányzatot úgy-

szólván teljesen a maga részére foglalta le. Sőt nagy bámulatunkra még azt is halljuk, hogy egyesek a szónokok közül elnyomatásról, háttérbe szorításról beszéltek a róm. kath. egyházban és ezen elnyomatásról, ezen háttérbe szorításról való menekülés végett kívánják az ugynevezett katolikus autonómiát.

(A katolikus autonómia ellen.)

Talán különösnek is látszik az, hogy mi, akiknek autonómiája évszázadok óta biztosítva van, nem tulságosan lelkesedünk azért a kilátásba helyezett autonómiáért. De ez nem is csodálatos, hogy nem rajongunk érte, mert valóságos autonómia a róm. kath. szervezet mellett, ahol az egyetemes papság elvét nem ismerik és ahol a hívek éles választó vonallal vannak elválasztva papokra és laikusokra, nem lehet szó valóságos autonómiáról. Ezen tervezett autonómiának egyéb következménye nem lehet, mint az, hogy azon óriási állami eredeti vagyon, melyet mi protestánsok épen eredeténél fogva nem ismerünk el tisztán római katolikus vagyonnak, a klérus kezébe jut, amely azután természetesen, minden felsőbb ellenőrzés nélkül fogja azt kezelni és a legtulzabb klerikális célokra felhasználni. Igen nagy veszedelem rejlik, mint már említettem főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlés ezen lábrakapott klerikális irányzatban reánk, nemcsak egyházunkra, de hazánkra nézve is és mindannyiunknak kötelessége minden eszközzel küzdeni ellene, kötelességünk egyházunk és hazánk iránt.

(A presbiteri világszövetség.)

A mi protestáns egyházunk szervezetének a sok jó oldalai mellett vannak árnyoldalai is, melyek tekintetében bizony gyengébben állunk a római katolikus egyházzal szemben. E kevésbé helyes és kedvező fordulat között találom én a mi protestáns egyházunknak, országok, tartományok szerinti tagoltságát. Természetes, hogy olyan egység minálunk, mint a római katolikus egyházban van, nem lehetséges és nem kívánatos. De mindazonáltal számtalanszor jövünk abba a helyzetbe, hogy szükségünk van egyházunk érdekében valamennyiünk együttes támogatására. Ezen szempontból alakult az ugynevezett presbiteri világszövetség, amelynek kötelékében néhány esztendő óta a mi egyetemes egyházunk is tartozik. Ez a világszövetség a folyó évben nagygyűlést hazánkban tartotta, sőt városunkat és főiskolánkat is meglátogatta. Természetes, hogy az egyházunk ügyeibe beavatkozási joguk nincs, mindazonáltal nagy előnynek tartom ránk nézve, hogy ez által a nyugoti testvéreinkkel való összeköttetésből nem tarthatjuk magunkat távol. Ezen összeköttetésnek egyházi és vallási életünk fejlődésére kedvező eredménye lesz.

(A lelkészi kar fizetésrendezése.)

Az általános és más szempontok is aktuálisá tették lelkészi karunk jóvedelmének zsinati törvény szerinti rendezését. Mint méltóztatnak tudni, ami ág. evangélikus testvéreink a legutóbbi napokban egyetemes gyűlésükön foglalkoztak a lelkészi fizetés rendezésével és ezen ügyet közös intézkedés céljából egy közös protestáns bizottságnak adták ki. Nincs közöttünk, aki ne volna meggyőződve, hogy lelkészi karunk jóvedelme azon értékes munkával, amelyet várunk tőle, egyáltalában nincsen arányban. Épen azért azt hiszem, mindnyájunk kötelessége lelkészi karunk érdekében mindent megtenni. Meg is vagyok róla győződve, hogy úgy az egyetemes konvent, mint a közös protestáns bizottság meg fog kötelességének felelni és kellő módon elintézi mindazt, ami szükséges saját hatáskörében.

(A debreceni egyetem.)

Most főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlés rá kívánok még térni a mi debreceni főiskolánk illetőleg a debreceni egyetem kérdésére. A mélt. és főtiszt. közgyűlés a holnapi napon lesz hivatva arra, hogy ezen ügyet tárgyalja. A mi főiskolánk egy nagy és gyökeres átalakulás kiizsében áll. Kétségtelen, hogy igen nagy felelősséget vállalnak magukra azok, akik ezen átalakulás-

nak eszközésében részt vesznek. Tudom, érzem főtiszt. és mélt. közgyűlés, hogy ezen felelősségnek egy igen nagy része az én vállamon van. Pedig, ha meggondoljuk azt, hogy a debreceni egyetem felállításával a mi felsőbb oktatásunknak egy jelentékeny részét kénytelenek vagyunk átadni az államnak, igen nehéz ez a felelősség. És mégis, bár ma és ezen percben nem ismerem azt, hogy az utókor vajjon áldani fogja-e vagy átkozni azoknak emlékét, kik ezen átalakulásokon résztvevők voltak, nem tehetünk egyebet, mint hogy kérjük a főtiszteletű és méltóságos közgyűléstől, méltóztassék az előterjesztett javaslatot elfogadni. Igyekezünk amennyire lehetett a mi egyházunk érdekeit megóvni. Ugy hisszük, hogy biztosítottuk theologiai tanügyünk magasabb nivóra emelését s egyetemesmind azáltal lelkészi karunk szellemi és értelmi nivóját. Amellett tartottunk kezünkben oly intézmények kilétesítését, amelyek remélhetőleg kárpótolni fognak azon veszteségeket, jogi és bölcsészeti karunk átadása fejében. Ha az új egyetem Debrecenben vagy másutt létesült volna, a mi részvételünk nélkül, kétségtelen, hogy fakultásaink teljesen elszakadtak volna és még akkor siklott volna ki kezünkkel teljesen felsőbb oktatásunk. Ezért dacára annak, hogy nagy a felelősség, sőt veszítünk, mégis megnyugvással terjesztjük a javaslatot, a főiskolai igazgatótanács javaslatát elő s kérjük, hogy azt egészében méltóztassék elfogadni.

Felemlíteni kívánom még, hogy a főiskolai pénztár és az egyházkerületi pénztár 1912. évi költség előirányzatának elfogadásával a debreceni főiskola tanárkarának minden jogos igénye kielégítést nyert.

Midőn ezeket jelentem, a megjelent egyházkerületi tagokat még egyszer üdvözölve, a gyűlést megnyitom.

A lelkészi kar helyzete.

Mikor a hallgatóság ovációja lecsillapodott, Sulyok István esperes emelkedett szólásra és a lelkészi kar fizetésrendezésének halogatását tette szóvá.

— A kormány — ugymond — a lelkészi kar helyzetének javítása végett ismét nem tett semmit. Pedig már programjában is ígerte annak szabályozását. Indítványozza, hogy átirat intéztessék a konventhez, hogy ezt a fontos kérdést az illetékes tényezők előtt siргesse. Egyhangulag elfogadták.

Megalakulás után.

Ezután a megalakulás formáságain estek túl. Igazolták a távollevőket s a jelenlevőket számát állapították meg.

Az előadó bejelentette Kiss Ferenc püspökladányi lelkésznek az alsó-szabolcs-hajdumegyei egyházkerület részéről esperessé lett megválasztását, melyet a közgyűlés óriási lelkesedéssel és zajos tapsal vett tudomásul.

Majd igazolták a megjelent egyházkerületi képviselőket s bejelentették, hogy kik maradtak távol. Ezután Baltazár Dezső dr. püspök jelentését olvasták fel, amelyben a püspök a megválasztásának idejére eső eseményekről és eredményes tevékenységéről számolt be.

A közgyűlés egyhanguan vette tudomásul Baltazár Dezső dr. jelentését, amely után megalakították a közgyűlés tartamára a szavazatszedő küldöttséget.

Választások.

A lemondások és egyéb okok miatt megüresedett állásokra rendelte el ezután a közgyűlés a választást és kitűzte a határnapokat, ameddig a szavazatok beadni lehet. Egyben harminc tagsági helyet töltött be a különböző bizottságokban.

Igy Dicsőfi József debreceni lelkész lemondása folytán megüresedett egyházkerületi lelkészi főjegyzői, a Kiss Ferenc esperes egyházkerületi tanácsbírói tisztéről való lemondása folytán megüresedett állásra, valamint a tanárképviselek helyeire a választást elrendelte s a szavazatok beadásának határidejét december hó 31-ére tűzte ki.

Az egyházkerületi bizottságok közül tizenhét bizottságot egészítettek ki. Ezek

közül is az egyetemi központi bizottságba Baltazár Dezső dr. püspök mellett, aki hivatalból tagjává lett a bizottságnak, bevasztották Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgatót és Horthy Szabolcs főispánt. Az egyetemes konventre egy lelkészi és egy világi tagul megválasztották Kiss Ferenc esperest 65 és Horthy Szabolcs főispánt 64 szavazattal, a második lelkészképző bizottságba Biky Károly esperest, a zsolnárbizottságba Szele György lelkészt választották meg.

A jövő évi költségvetés.

Kun Béla dr. pénzügyi bizottsági jegyző olvasta fel ezután a pénzügyi bizottság jelentését, amelyet a közgyűlés a jövő évi költségelölirányzattal együtt elfogadott. E szerint a költségvetést a következőkben állapították meg. Szükséglet 453166 korona 44 fillér, a fedezet 543312 korona 58 fillér, a többlet tehát 90164 korona 14 fillér.

Tudomásul vette ezután a közgyűlés a tiszai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület részvétirátját Eröss Lajos dr. püspök halála felett és üdvözlő iratát Baltazár Dezső dr. püspökké megválasztatása alkalmából.

Az új főgimnázium.

Karai Sándor dr. főgimnáziumi igazgató terjesztette elő a főgimnázium építésére kiküldött bizottság jelentését a református új főgimnázium építéséről. A jelentést, amely szerint az építkezés ügye kedvezően halad előre, amennyiben a telken álló régi épületek bontásával már szépen előrehaladtak az építéssel kapcsolatos ügyek is kedvezően intéződtek el, — a közgyűlés tudomásul vette. Tudomásul vette azt is, hogy a főgimnázium 1913. évi május hó 1-én lesz teljesen készen. Kimondta végül ez ügyben a közgyűlés, hogy a főgimnázium építésének pénzügyi ügyeit az elnökség intézze el és erre fölhatalmazást is adott.

Egyéb ügyek.

A közgyűlés elé ezután a konventi határozatok kerültek részben elvi jelentőségű dolgokban, részben pedig személyi és konkrét esetekben keletkeztek. Ugyancsak konventi határozat értelmében megafakította a közgyűlés a középiskolai vallásstanári képesítő vizsgáto bizottságot, amelynek elnöke Baltazár Dezső dr. püspök, alelnöke Sulyok István esperes, S. Szabó József tanár, Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgató és a teológiai tanári kar lettek.

Egyházmegyei határozatokat hagytak jóvá s ezek között a debreceni egyház ama határozatát, amellyel egy egyetemi tanszékre eredetileg 100000 koronás alapítványt 160000 koronára emelte fel.

A közgyűlést délben egy órákor megszakították s délután négy órákor folytatták.

Holnap kilenc órákor kezdik meg a főiskolai ügyek tárgyalását és ezek között az egyetem kérdését is elintézik. A holnapi tárgyalásra megérkezik Tisza István gróf is, aki egyik legnagyobb és legerősebb harcosa volt a debreceni egyetem létesítésének.

SPORT.

Az Olimpiai Bizottság ülése. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Magyar Olimpiai Bizottság végrehajtó-bizottsága tárgyalta a versenyzőknek az olimpiádokra való előkészítését és a stockholmi versenyekben való részvétel módosításokkal egyoOAnóá cmfwyp snrdlum re vonatkozó előterjesztését. A tervezetet kisebb módosításokkal egyhangulag elfogadták és köszönetet szavaztak Gerenday dr.-nak. A gyűlésen még az egyes szakosztályok részéről a kiküldetés tekintetében bejelentett igényeket egyeztetették össze és végül apróbb folyó ügyeket intéztek el. A bizottság ülésén Muzsa Gyula országgyűlési képviselő, a MOB társelnöke elnököl.

A sikkasztó bankfiu.

Átkísérik a budapesti ügyészséghez.

Tegnap kimerítő alakban adtunk hírt arról, hogy a debreceni rendőrség Spitzer Ottó budapesti bankhivatalnokot, aki az „Általános bank részvénytársaság” kárára sikkasztást követett el, a helybeli „Nemzeti Szálló”-ban tegnap este letartóztatta.

Több helyi és fővárosi lap óriási összegeket közölt, mint a bünyös utra tévedt hivatalnok által okozott kárt. Ezek a híradások azonban nem felelnek meg a valóságnak s a kár mérvé nem nagyobb a „Debreceni Független Ujság” által már tegnap megállapított 3000 koronánál, mely összeget maga Spitzer Ottó is elismer.

A sikkasztás körülményeiről mai napon még a következőket tudtuk meg:

Spitzer Ottó meglehetősen bizalmi állást töltött be az „Általános bank részvénytársaság”-nál. Fellebbvalói szerették a csendes, egyszerű fiút, aki az értékepirosztálynál működött. Spitzer rendszeresen foglalkozott sorsjegyek és más papírok részletadásával s a papírok heteken keresztül nála maradtak, anélkül, hogy beszámolt volna azokkal. Így érthető meg, hogy sikkasztásaira nem jöhetek rá, mert az eladott papírokat úgy tüntette fel, mint amelyek még kezei között vannak.

Csak mikor most legutóbb heteken át nem ment hivatalába, tudakozódtak utána. Így egyik barátjánál Rádai Irénnél is keresztek, aki azt mondta, hogy Spitzer házassági ígérettel tőle is kicsalt vagy ezer koronát. Ekkor történt meg a feljelentés is, mely azonban csak 906 koronáról szól. Ugy látszik a cég még ma sem tud arról, hogy Spitzer előbb is megkárosította.

Tegnap, mikor a debreceni rendőrség Spitzer Ottót letartóztatta, Budaházy Jenő inspekciós rendőrtiszt az esetet nyomban közölte a budapesti főkapitánysággal, ahonnan ma délután érkezett meg a válasz, hogy Spitzert át kell adni a budapesti kir. ügyészségnek, mely a bank feljelentése folytán már köröző levelet bocsátott ki ez ügyben. Holnap reggel tehát vonatra ültetik s rendőri fedezettel kísérik Budapestre, ahol az ügyészségnek adják át.

Érdekes, hogy Spitzer, aki eddig nyírott bajszot viselt, Szolnokon bajszát leberetváltatta és egyik barátjáné, a Debrecenben sem ismeretlen Serlegi Ferike artistanő, akit tegnap táviratilag kért magához, már fekete ruhát is vásárolt Spitzernak az egyik helybeli kereskedésben, hogy így könnyebben folytathassa menekülését, mely azonban, mint a körülmények is igazolják, — nem sikerült.

Cholnoky Jenő dr. előadása.

A holnapi csütörtöki est.

Meglepő érdeklődés mutatkozik a holnapi, csütörtöki estély iránt. A jegyek legnagyobb része már elkelt s ma már teljesen kialakult Debrecen város társadalmá minden rétegének érdeklődése a sok érdekességet magában rejtő est iránt. A rendezőség ma már végleg összeállította a műsort, amelynek számai a következők:

1. Schopin „Scherzó”; zongorán előadja Fábry Irma urhölgy, a debreceni zenede tanárnője.
2. Hubay „Hullámzó Balaton”; d'Ambrózió, Cansonetta; hegedűn játsza Hajak Károly, a P. Nagy Zoltán zenekonzervatóriumának tanárja.
3. Kuplák; éneki Belezny Margit, a debreceni színház szubrett-primadonnája.
4. Drámai költemény; szavalja Szücs Margit urleány.
5. Dialog; előadják Belezny Margit és Kassay Károly, a debreceni színház tagjai.
6. Kassay Károly külön száma.

7. Cholnoky Jenő dr. előadása Tripoliszról.

Cholnoky Jenő dr. előadását vetített képekkel és mozgó fényképekkel illusztrálja, ami már érdekességénél és ezidőszerint a Tripoliszban folyó háboruszkodás miatt aktuáliságánál fogva egyik legérdekesebb pontja lesz az estélynek. A holnapi, csütörtöki estély kivételesen, mint más jeleztük is, a Bika dísztermében lesz és este öt órákor kezdődik. — A rendezőség ezuttal kéri a közönséget, hogy az előadásra pont öt órákor szíveskejenek megjelenni, nehogy a műsor koncert-számaira az elhelyezkedés zavarólag hasson. Jegyek korlátolt számban Antalffy József könyvkereskedésében kaphatók. Ülőhely 2 korona, 1 korona 20 fillér, 1 korona és állóhely 40 fillér.

A Petőfi Társaság Debrecenben

Pap Zoltán dalaiból.

A „Csokonai-kör” ma este vendégül látta a „Petőfi-társaság”-ot. Igaz ugyan, hogy ez utóbbi csak két vendég-taggal: Herczeg Ferenc, meg Pap Zoltánnal volt képviselve, de nem akarjuk megsérteni Szávay Gyulát, ha azt mondjuk, hogy ők ketten már az egész Petőfi-társaságot is jelentik.

A Herczeg Ferenc sajátosan magyar levegőjü íróművésze, mondhatni, sovén fajszeretete sehol másféle melegágyban nem fakadhatott, mint a Petőfi Sándor hazaszeretettől duzzadt és faji tulajdonokkal átitatott népies költészetében. Pap Zoltán pedig mintha elmúlt idők itt maradt lantosa lenne, előveszi a halhatatlanság tárából Petőfi népdalkölteményeit s folytatja ott, ahol amaz bevégezte. A magyar könnyel áztatott fekete föld bánata és a fellobbanó nemzeti büszkeség pirja vonul át minden dalán. Nem lehet ezeket az embereket lefordítani semmi idegen nyelvre, mert: *magyarul* írtak és — *magyaroknak*.

Most pedig átadjuk a szót Szávay Gyulának, a Petőfi-társaság illusztris tagjának, aki mint a Csokonai-kör főtiktára az itt következő magasan szárnyaló beszéddel üdvözölte a vendégeket:

Szávay Gyula üdvözlő beszéde.

A városban, melynek földjén itt is, ott is Petőfi lábnyomát örzi a kegyelet, — melyben öreg falak érdemjel gyanánt viselik mellükön az aranyiratos Petőfi-márványokat, ahol dalosok lobogóján az ő képe leng s iskolák küszöbén az ő szobra áll, — hol valamikor ő a szükölködés vékony kenyerét ette és a szegénység szürke köntösét viselte. de oly felémelt fejjel s fenséges büszkeséggel, mint palástját egy meséből kilépő fiatal Lear király, ahol behunyt szemmel rajongva, az életet mimelő művészet festett várfalait ostromolta, ahol országjáró gyalogutjai annvizsor keresztetődtek, ahonnan „míg nyiltak a völgyben a kerti virágok”, — szerelme utjaira, majd halála síkjára, fújó paripák vérrózsás földjére kiindult, — ezen a Petőfi-émlékek dusan megszentelt földön ünnepi tisztelettel és rokoni szeretettel üdvözlöm a Csokonai-kör nevében a Petőfi-társaság elnökét, Herczeg Ferencet és dalmokát Pap Zoltánt.

Azt hiszem, céltalan buzgóság volna irodalmi képét itt megrajzolni annak, ki alkotó munkásságának verőfényes és vonzó miliójében a gyengéd, színes, meleg hatások gyönyörűségével vonásra maga úgy belefényképezte magát a szívekbe, mint Herczeg Ferenc.

Ha egyszer az irodalomtörténet lezárja a mai korszakról felvetett lapjait, a magyar irodalom vezéreinek arcképcsarnokába olyan kép lesz az övé, mely külső és belső vonásaival, emberi és költői karaktere jegyeivel, teremtmény és vezérkedő munkájának stílusával testvériesen illeszkedik be a multak nagyalakjainak családi társaságába, mert a magyar irodalom

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

korszakvezetői mind ilyen előkelő, szép alakok voltak.

Mélyen és igazán érezzük tehát örömet annak a tisztességnek, hogy a Petőfi-társaság elnöke, a dalnok kíséretében, maga jött le hozzánk celebrálni azon az ünnepen, melyet ez a tradíciókat tisztelő, megvesztegethetlen lelki igaz magyar város szentelt ma a magyar dalnak.

A magyar dalnak, ennek a mezőn kószáló, kutra járó, muskátlis ablakok mögé rejtőzköző kis árva leánynak, akit házából kikerget, helyéről elüldöz s már-már a néptelen puszták mélyébe zár ki a kintorna és a kuplé, ez a két nagyvárosi dáma, ez a két városligeti bennszülött.

Szegénynek már az anyja ölében, a nép-nél, sincs nyugalma, biztonsága. Mint ahogy a magasított ruha, meg a kékfestőtől való, helyet adni kényszerül a tolakodó idegen gyár-cifrájának, — a szegény kis árvalány, a magyar dal is kénytelen bokorugró szoknyájában szemérmesen hátrább-hátrább vonulni a bukjel-nyoknyás müdama elől.

Egy-egy magyar legény — régi nevelésü — azért még akad, aki kézenfogva a busongó kis árvát, odaadja neki szive virágát s nyelven beszél vele.

Mint például Pap Zoltán.

Meg is van érte mindaz a boldogsága, mindaz a dicsősége, amit csak nyújthat a szeretet s a hir, — virágos réten, hűvös erdőben, kalászos mezőn s fehér tornácokon járnak s beszélnek az ő dalai, s olyan törülmetszetek, olyan egyszerűek és szívhezszlók, hogy a minden dalok anyja, a nép, maga se tudja néha, vajjon a tulajdon édes szülőitei-e, avagy azoknak csak vérrokonai. És keblét úgy nyújtja nekik, mint a magáéinak.

Amikor pedig uri módra szép muzikaszóval — a világba kikészülnek ime — a magyar művészek legjobbjai öltöztetik őket képfestette tündérruhába, szárnyat kiröppenésükhöz a dalművészet csalogányai kölcsönöznek, költő-társaságok kezét kézbe fogó szivessége készít nekik fészket és egy ősmagyar város tiszteletreméltó meleg áhítata várja mosolygva megjelenésüket.

Igazán boldognak érzem magamat, hogy itt a dalok lakodalmi ünnepén mintegy vőfélytisztelet viselhetek s megbízásom szerint, de szívem szerint is, köszönetet mondhatok rá, Pap Zoltánra, a mai est igazi hőisére, a mi fiunkra, akihez engem amugy is az ifjonti barátság szép emlékei fűznek, még abból a nagyon kedvts, sajnos nagyon messze levő korból, amikor egy másik szép magyar városnak ott a Tisza-Maros szögén voltunk legénykedő fiatalai, iszogató-dalolgotó szép régi időkben, melyeknek már hire-hamva is elveszett, emléke is csak úgy szakadozva él, de a dalai, régi szép dalai, lám azok megmaradtak.

Van valaki itten, aki jelen sincsen és mégis itt van, akinek szétporlott szívéből temetői virágok nyílnak, lelke pedig a halhatatlanok világosságát gyújtó tűzében él az örökkévalóságok magasán, — van valaki itten, dalos bohém poéta hajdan, ma irodalmi szimbólum, Debrecen irodalmi szivverésének láthatatlan, de mindenütt jelenlevő mozgója, aki szőlőfürtös, graciás portamentumán ott áll ércöltözötben az egyetemünk sarkánál. — őt idézem ünnepi köszöntésem záró szavaihoz, a dalok debreceni kiskirályát, Csokonai Vitéz Mihályt, az ő társaságának nevében s az ő áhítatos közönsége nevében üdvözlöm tisztelettel, üdvözlöm szeretettel Herczeg Ferencet és Pap Zoltánt.

Szünni nem akaró tetszés és taps kísérté szavait s a város társadalmi előkelőségeivel szorongásig telt terem csak akkor csendesült el, amikor Herczeg Ferenc, a Petőfi-társaság elnöke állott a pódiumra.

Herczeg Ferenc a népköltészettről.

Zugó taps jelzi azt a nagy szeretetet, amelylyel Debrecen város urai és szép hölgyei a Herczeg Ferenc írói munkásságát kísérik. Alig hisszük, hogy sokan ismerték volna

személyét, de nem csalódunk, ha megrögzítjük, hogy egyetlen ember sem volt az óriási teremben, aki egész munkásságát át nem bön-gészte volna vagy egyszer.

— Méltóztassanak megengedni, — mondja — hogy köszönetet mondjak azért a szívélyes fogadtatásért, melyre a Petőfi-társaságot, engem és Papp Zoltánt Szávay Gyula szin-pompás beszédével fogadni méltóztattak. Köszönet Csokonai nevében, aki a Petőfi Sándor előfutárja volt. Jól tudtuk, mikor ide jöttünk, hogy nekünk a „salvus conductus“-t ide a Petőfi neve adja meg. A tisztelet és elismerés nem a halott emléke, de annak ma is élő költészete, ideái és nemzeti érzése iránt, melyből a jövő sarjad. Formálólág hat nemzetünk jövőjére, ha levonja abból a tanulságot. Mert ő volt az, aki legmélyebben eresztette költészetének gyökerét a földbe és legmagasabbra érték a tüzei, melyek telve voltak hazafias hevülettel. Az pedig kétségtelen, hogy minél nemzetibb valamely kultúra, annál emberibb is. Aki a saját egvéniességét megtagadva, idegen köntöst vesz fel; szolgává válik, megszűnik önállósága. Így van ez a költészetben is. Ez a város fontos végvára a nemzeti érzésnek, nagy megtisztetésnek tartják, hogy ide jöhettek. (Zajos tetszés és taps.)

Aztán áttér a Pap Zoltán költészetének méltatására, aki ma, mikor már majdnem minden talpalattnyi föld kiveszett a népdalköltészet lába alól: a Népszínház zárva és Blaha Lujza, az egyetlen népszínmű énekesnő hallgatásra kárhóztatva, oly hivatottsággal és annyi hittel támasztja fel a népdalt, hogy Jókai Mórt is tévedésbe eiti annak eredetéről, amint azt „Sárga rózsá” című elbeszélésében megírja.

A reneszánsz nagyrészt a népköltészetből táplálkozott és élt. A magyar líra is akkor vonul be a világirodalomba, ha előbb megfürdik a magyar népelek tüzeiben. (Szünni nem akaró lelkes taps és éljenzés.)

Két magyar dalénekes.

Dömötör Ilona a magyar királyi operaház művésznője lép a dobogóra. Ében fúrtei beárnyékolják gyönyörű homlokát és kerek arcán két nevető szem kandikál elő:

— Blaháné! — hangzik erről-arról. Öreg urak mondják, akik ezelőtt 20—25 évvel halották énekelni a „nemzet csalogányá”-t. Mikor pedig ragyogó mosolyával kijavít egy elhibázott sort, megismétlik:

— Ugy is énekel, mint Ő énekelt valaha! Minden számát zajosan tapsolják, sőt meg is ujjazzák. Hát ha még a „Rózsagavallér”-ban látták volna, akkor már lázban égne a város apraja, de „öreg”-je is.

Rózsá Lajos pompás baritonja betöltötte nemcsak az „Arany Bika” hatalmas termét, de a női szíveket is. Olyan hatalmas sikere volt, amelyet messzehíres hangjával és lágy, beolvadó előadásával kiérdemelt.

Pap Zoltán „Öreg cigány” c. pompás költeményét olvasta fel, melynek legszebb részletét itt adjuk:

Öreg cigány, mi bajod van?
Mit gunnyasztasz a sarokban.
Leket adsz a gyalult fának —
S téget bolygat a búbánat?!

Öreg cigány! az fáj neked.
Hogy mások már az emberek.
S nem huzhatod a nótádat.
Melytől a szem könybe lábbad.

Nem másért van, csak amiatt.
Mert a magyar sirva-vigad;
S nem akar ma sirni, hát hadd,
Ne tukmáld rá a nótádat!

Azt siratod, azt az időt:
Megállsz egy-egy ajtó előtt
S a nótát ha etlaláod.
Megtaláltad a világot!?

Elég volt, ha egyet szóltál:
Gazda-uram nem szunyókál.
A nagyasszony? Dehogyan fáradt!
Éhen hagyja a rucákat.

Messze van a tiszta szoba.
Hangod eljut mégis oda.
Hogy szalad a fiatalság!
A csókot is abbahagyták!

Más ma már a magyar kedve:
Az idegent tartja becsbe.
Igy csinálják a szomszédba.
S ragadós a cifra példa.

Fáj így látnod a vendéget,
A frajlával amit béget;
Istentelen cikornyája
Nem fér be a muzsikába.

A kíséretet Grósz Ernő, a zenekonzervatórium tanára végezte elismerésre méltó tudással és nagy gyakorlati érzéssel.

Az estélyt az „Arany Biká”-ban társasvacsera követte, melyen a Csokonai-kör és a társadalom legjelesebb tagjai vettek részt.

(gy. zs.)

A derecskei háborúság.

Háromnapos főtárgyalás a debreceni törvényszéken.

Háromnapos érdekes főtárgyalás ért véget ma a debreceni kir. törvényszék esküdtbirósága előtt. A vádlott Uray Gyula derecskei tanító volt, aki több rendbeli olyan dolgot állított egyik kartársáról, amelyek miatt ez ellen fegyelmi eljárás is indult meg.

Uray Gyula a derecskei gazdasági szakiskolában tanította a közismereti tárgyakat. Ugyanazt az iskolát, mint szaktanár Géher Lajos tanító vezette. A két tanító közt állandó volt a viszálykodás. Uray úgy találta, hogy Géher nem helyesen vezeti az iskolát s ezért memorandumot terjesztett az iskolaszék elé. Miután azonban az iskolaszék nem eléggé hamar hozta meg határozatát, Uray Gyula a Néptanítók Lapjában „Nyílt levél Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz” címen cikket írt, amelyben Géher ellen egész sereg vádat sorolt fel. Ezek közt azt is, hogy Géher tanár urnak címetetzi magát, hogy a gazdaságot nem elég szakértelemmel kezeli, hogy több jövedelmet mutat ki, mint amennyi valóban van s ezután is fölveszi a százalékokat, hogy a faiskolát nem kerített be s ezért ott nagy károk történtek, végül, hogy Géher az iskolában tiz korona áru fát sem használ föl, mégis ilyen címen nagy összegek szerepelnek a költségvetésben.

Mindezekért fegyelmi indult meg Géher ellen, akit azonban ez eljárás teljesen tisztázott. Az iskolaszék bizalmat szavazott neki, mert az iskolát olyan nivóra emelte, hogy idegen szaktanítók is tanulni jöttek Géher iskolájába. A fegyelmi után Géher a debreceni törvényszéknél nyomtatvány után elkövetett rágalmozás vétsége miatt följelentette Uray Gyulát.

Ebben az ügyben volt ma az esküdtzéki főtárgyalás. Elnök volt Hoffmann József ítélő táblai bíró, szavazó bírák Baróthy József és Nagy Kálmán, a jegyzőkönyvet Scholz Elemér törvényszéki jegyző vezette, a közvédat Táby Mihály kir. ügyész, a védelmet Körösy Kálmán dr. látta el.

A bíróság vádlott kérelmének helyt adva megengedte a bizonyítást. Tizenhét tanút, köztük Fráter Barna alispánt, Buday József dr. ügyvédet és a derecskei iskolaszék tagjait is kihallgatták. Mindnyájan azt vallották, hogy Géher szakszerűen vezeti az iskolát. A hétfő óta tartó tárgyalás után ma került ítéletre a dolog. Táby Mihály dr. hatósági előtti és nyomtatvány után elkö-

Csak a
minőség

ráven lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palma kaucsuk
::: **ágybetét** :::
Minősége elsőrangú.

vetett rágalmazás vétsége miatt kérte vádlott megbüntetését.

Körösy Kálmán dr. védő nagyszabásu, igen szép és hatásos védőbeszédben a vádlott felmentését kérte.

Az esküdtek elé két kérdést adtak, amelyek rágalmazás, becsületsértés vétsége és arra vonatkoztak, hogy az esküdtek bizonyítottak látják-e vádlott állításait. Az esküdtek a hatósági közeg ellen nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében büntösek mondták ki Uray Gyulát, de azt is kimondták, hogy a valódságot bizonyítottak látják, mire a törvényszék a vádlottat felmentette.

Az ítélet után Uray Gyula felállott és hosszabb beszéd közben békejobbot nyújtott Géhernek, aki azt el is fogadta. Az esküdtek e jelenetet megélték.

Alig hangzott el az eljenzés, fölállott Táby Mihály dr. ügyész és semmiségi panaszt jelentett be.

Színház és művészet.

A színház műsora:

CSÜTÖRTÖK: *Édes a bűn*, vigjáték. (C. bérlet.)

PÉNTEK: *Bányamester*, operett. (A. bérlet.)

SZOMBAT: *Sárga lilom*, színmű. (B. bérlet.)

VASÁRNAP délután: *Nagyapó*, énekes népjáték. Este: *A kis gróf*, operett. Bemutató előadás. (Kis bérlet.)

Édes a bűn — másodsor. Holnap, csütörtökön lesz az *Édes a bűn* című vigjáték-ujdonságnak a második előadása, melyben T. Csige Böske, Vajda Ilonka, Thury Elemér, Bérczi Ernő játsszák a vezető szerepeket.

Bányamester. Pénteken a *Bányamester* kerül ismét színre A) bérletben. Zeller Károlynak e kitűnő, szép zenéjű operettjének reprize a közel napokban folyt le a legnagyobb siker mellett. A pompás és hírneves operett előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Sárga lilom. Szombaton este kerül színre a *Sárga lilom* színmű, mely a múlt évben rendkívül nagy hatást ért el s mely azóta is állandóan kedvenc darabja a debreceni közönségnek. A fő szerepek Vajda Ilonka, Zilahy Gyula, Thury Elemér és Bérczi Ernő kezeiben vannak. Az előadásra tömeges jegyelővétel történt.

A „Kis gróf“ bemutatója. A sokat emlegetett „Kis gróf“ című operett-ujdonságnak vasárnap este lesz a debreceni premierje. A kitűnő operett siker dolgában vetekszik az Ártatlan Zsuzsi operettel. Tekintve a darabnak Budapesten elért nagy sikerét, bizonyosra vehető, hogy nálunk is kassza-darabnak fog bizonyulni.

Vasárnap délután. Nagyon kedves darabhoz jut a vasárnap délutáni közönség legközelebb. A „Nagyapó“ című bájos énekes népjátékot tűzte ki Zilahy igazgató műsorára. Már is nagy érdeklődés mutatkozik a rendkívül mulattató darab iránt, melyben Borbély Lili, Belezny Margit, Uti Gizella, Zilahy, Thury, Falussy, Kassai játszanak nagyobb szerepeket. Jegyeket ez előadásra előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

Bonbonniere. Napról-napra zajos sikert arat a Bonbonniere novemberi műsora. A közönség, amely megtölti a kabaret nézőterét, nem győz eleget tapsolni a decens műsornak, melyhez még csak hasonló sem volt városunkban. Szilassy Etel igazgató

művészi érzékét dicséri: ez a műsor, melynek főattractiója a három Emerson világhírű akrobaták „uszoda-sketsche“, The Figinis szalon akrobaták, azonkívül a magyar rész főerősségei: Csabay bájosan előadott sanzónjai, Sziklay új kupléi, Révész, Ihász stb. Mutatják be először a „Természetes gyógy mód“ című új bohózatot is, melynek mindenütt óriási sikere volt. A mulatni vágyók legkedvesebb szórakozó helye a Bal-Tabarin, 12—1-ig előadás, utána tánc reggelig.

A rejtelmes „apáca.“

Megakadályozott rablóvilkosság.

Csáktornya közelében van a kis Bradica község, melynek határában áll *Kernics* Szvetozár jómódu molnár malma. Tegnap este 7 óra tájban már pihentek a drávai malom kezei, mikor a malomban megjelent egy erős termetű, de fiatal és szeretetreméltó arcú apáca, ki az emberi szeretet nevében éjjeli szállást kért. A molnár és családja szívesen fogadták az apácát s nemcsak, hogy egy padlásszobát engedtek át neki éjszakára, hanem szerény vacsorájukhoz is meghívták. Az apáca vonakodott a családdal asztalhoz ülni, hanememivalóját a sötét malomban költötte el, aztán nyugalmas, jó éjszakát kívánva, visszavonult a padlásszobába.

Hanem a szobában, az ágy alatt már rejtőzött valaki és pedig a molnár Szabó József nevű magyar legénye, kinek — úgy látszott — megtetszett a szelid és fiatal arcú apáca s míg ez a malomban vacsorázott, a legény gonosz szándékra határozta el magát, az apáca szobájába beszökött s itt az ágy alá bujt. A legény kényelmetlen helyzetében várta az apácát, aki nyolc óra tájban fel is jött a szobába, az ajtót bezárta s vetkőzni kezdett; és a legény nagy meglepetésére, nagyon sajtáságos, apácához nem illő ruhadarabokat vetett le. Csupa férfinek való fehérmű volt az apácán, ki később a legény nagy rémületére forgópisztolyt, kést és betörőszerszámokat kezdett előszedegetni a zsebekből. A legény visszafojtott lélegzettel várta a feileményeket egész tizenegy óráig, amikor az „apáca“, aki erőteljes fiatalember volt, az égő gyertyát az ablakhoz vitte és azzal jeleket adott, — kétségtelenül a Dráva partján váró társainak. Ekkor a legény a macska zajtalan ügyességével előbújt az ágy alól és hátulról elkapta a rablóvá vedlett apácát, ki nagy ijedtségben el ejtette a gyertyát. Most azonban a sötétben élet-halál küzdelem indult a két egyaránt erős férfi közt, mignem a rémes dobogásra figyelmes lett a molnár és két felnőtt fia, kik felrohantak a padlásszobába, betörték az ajtót és a rablót csakhamar megkötözve vitték le a malomba.

A leplezett apáca tagadja, hogy társai lettek volna s a nevet sem mondja meg. Pedig társai elárulták magukat azzal, hogy egymás után kétszer valóságos sortüzet adtak az emeleti ablakra, melynek minden táblája összetört, de egyéb kárt nem okoztak a golyók.

A csendőrség erélyesen hozzálatott, hogy a rabló kiletét megtudja s társait kinvomozza.

HIREK.

— **Debrecen város közgyűlése.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága e havi közgyűlését, amely elé rendkívül sok igen fontos ügy kerül, most már a végleges megállapítás szerint november hó 30-án tartja meg.

— **Kálmán államtitkár balesete.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár tegnap súlyos baleset érte. Az államtitkár maga szokott borotválkozni s mikor éppen a borotváját köszörülte, látogatót kapott. Beszélgetés közben azután a borotvával csaknem levágta balkezének a hüvelykuját. Az államtitkár súlyos természetű sebet orvosok kötözték be.

— **Rakovszky István visszavonul.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A néppárt ma Zichy János gróf elnöke alatt ülést tartott, amelyen fölolvasták Rakovszky István levelét, amelyben jelenti, hogy nem lép ugyan ki a pártból, de miután annak politikáját nem irányíthatja, visszavonul a politikától. Zborai Miklós sajnálattal veszi tudomásul, hogy Rakovszky egy időre pihenni tér, de azt hiszi, ha Rakovszky látni fogja, hogy az ő politikájuk sikerre vezet, az első hívó szóra visszatér.

— **Spalding őrnagy és Debrecen.** Kovács József polgármesterhez ma a fővárosból Ligeti Jenő levelet intézett, amelyben ajánlatot tesz, hogy tárgyaljon a város Spalding őrnagygyal aziránt, hogy itt bő vizforrásokat kutasson. A levélirő azt mondja, tudomása van arról, hogy Debrecen vízszegény és a Hortobágy hasznosítása is a vízellátás kérdésével van kapcsolatban s így Debrecennek bő vizre van szüksége. Miután Spalding őrnagy már negyven ízben végezte a legsikeresebb vizkutatásokat, célszerűnek látja, hogy Debrecen is kísérletet tegyen. Spalding jelenleg Belgrádban végez kutatásokat, egyúttal pedig tárgyalásokat folytat az olasz kormányval, hogy Tripoliszban, ahol szintén nagy a vízhiány, vízforrások után kutasson.

— **Tosellinét elválasztották.** Turini távirat szerint a törvényszék ma elválasztotta Tosellinét az urától, de a gyermeket nem a szülőknek, hanem a nagyszülőknek ítélte oda. Ez annyira felháborította Tosellinét, hogy dühösen távozott a teremből.

— **A vármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága közgyűlését december hó 12-én tartja meg és pedig a városháza nagytermében. E közgyűlés miatt a tervezett kiállítás, amelyet szintén a nagyteremben rendeznek, csak december 13-án nyílik meg.

— **Munkács város szennyese.** Munkácsról táviratozzák: Beregmegye alispánja, Gulácsy István dr., a képviselőtestületi tagokat értekezletre hívta össze, amelyen, közel két órás beszédben megdöbbentő képét festette Munkács város adminisztrációjának. A leghallatlanabb visszaéléseket, a leg súlyosabb szabálytalanságokat fedezte fel és leplezte le. A nagy feltűnést keltett értekezlet után a városi számvevő és a városi mérnök lemondtak állásukról.

— **A város telekvásárlásai.** Kovács József polgármester értesítette a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a legközelebb tartandó városi közgyűlésen a következő ingatlanokra fog névszerinti szavazás megtartatni: 1. A néhai Torday Gábor örökösei tulajdonát képező Méliusz-tér 2-ik számú házastelekből az utcanyitáshoz szükséges terület megvétele

Kovács Gyula és Társa nődivattermei Debreczen, Főter 55.

(Hungária kávéház mellett).

Őszi és téli ujdonságok

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, :: pongyolák színházi és esti köpenyek divatszínekben. ::

*** Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kötött kabátok dus választéka. *** laegolesőbb szabbott árak mellett.

felett (harmadikban). 2. Gyöngyösi Sándor és neje tulajdonát képező Baross-utca 1-ső számú házasteleknek vétel, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett (harmadikban). 3. Özv. Ekli Jánosné tulajdonát képező Timár-utca 17-ik számú házastelek megvétele felett (harmadikban). 4. A Kontsek-féle kertészeti telep megvétele felett (harmadikban). 5. Suba Sándor és neje tulajdonát képező Hadházi-utca 16. sz. házastelek vétel, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett (harmadikban). 6. Oláh Imre tulajdonát képező Széchenyi-utca 20. sz. házastelek vétel, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett (másodikban). 7. Bösörmei Imre és neje tulajdonát képező Meszena-utca 9. sz. házasteleknek vétel, esetleg kisajátítás útján megszerzése felett (másodikban). 8. Márkus Miksa tulajdonát képező Vendég-utca 4. számú házasteleknek megvétele felett (másodikban). 9. Perge-féle József kir. hercegutcai ház utáni ondódi föld eladása felett (másodikban).

— **Összeszurkálta a társát.** A Margit-fürdőtelepen ma délután Vágó Sándor kocsis összeveszett egyik munkástársával, Szabó Károlylyal, aki elővette kését és úgy összeszurkálta Szabót, hogy a mentőknek kellett beszállítani a kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Baleset munka közben.** Ma délelőtt Ókrös Mihály 14 éves munkás a szalaggyárban egyik barátjával játszadozott. Lökődtek egymást ide-oda. Közben a barátja olyat lendített Ókrös Mihályon, hogy neki esett a gépnek és a fogaskerek jobb kezét elkapta s egyik ujját összemorzsolta. A mentők köztölték be.

— **Megint leszakadt egy állvány.** A felelőtes könnyelműség ismét építési balesetet okozott. A Piac-utca és Szent-Anna-utca sarkán összeomlott egy állvány, mely a legnagyobb könnyelműséggel épült, akár csak gyerekek rakták volna össze papírosból. Pedig munkások emelték, a maguk használatára, de annyi fáradságot sem vettek maguknak, hogy egy pár vaskapocsal fogták volna szorosabbra. Természetes, hogy az egymásmellé rakott gerendázat az első nehezebb nyomásra összeomlott s a mai balesetnek lett okozója. A bekövetkezett szerencsétlenségről következő értesüléseink vannak:

A Piac-utca és a Szent-Anna-utca sarkán most alakítják át a Turul-cipőgyár helybéli bolti raktárát. Az alakítással járó építkezési munkálatokat Sívágó József helybéli építőmester végzi, aki több munkással dolgozik az üzlet nagyobbitásán. Ma délelőtt egy másfél métermagúság gerendázatot kellett volna felrakni az előhomlokzaton. Két ember fenn állt az állványon, kettő pedig a földszintről emelte fel. Mikor már a gerenda az állványon állott, négyen-ötven akarták elhelyezni a homlokzaton kijelölt helyre. Am az állvány, melyben egyetlen káposzta sem volt, oly gyenge volt, hogy mikor a vasgerenda egyik vége megcsuszott és rázuhant, mint egy kártvavár omlott össze és maga alá temette az ott dolgozó munkásokat. Nagy Károly napszamos a fején és kezén könnyebben, Kiss János munkás azonban fején és derekán súlyosabban is megsebesült. A vasgerenda a derekára esett, úgy, hogy nehezebb belső sérüléseket is szenvedett. A mentők a kórházba vitték, ahol igen komolyan tartják állapotát. Még Varga Károly szenvedett apróbb horzsolást és zúzódásokat. A vizsgálat folyik az iránt, kit terhel a felelősség.

— **A királynő kigunyolt férje.** Amsterdamból táviratozzák: Kellemetlen kalandja volt tegnap Henrik hercegnek, a királynő férjének, mikor Hetlooból vadászatról jött vissza a városba. Husz munkás csufolta a herceget, gunyveket kiáltottak feléje s a szeme közé röhögtek. A herceg röstelkedve nézett körül, merre oldhatna kerekét, de a csufoló munkások elállották útját. Különösen megharagudott a királynő férje azért, mert az egyik munkás egy híres csődör nevét emlegette. Ezt a derék mént a földművelési kormány sok ropogós ezresért váltotta magához gazdájától az állami méntelep szá-

mára. Henrik herceg feljelentést tett a csufoló munkások ellen s paraszában felhozta, hogy az egyik munkás puskával is hadonászott.

— **Rejtelmes halott.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Kalandos hajlamu fiatalembert tartóztatott le a napokban a rendőrség. Az illető Oppenheim Zsigmond 21 éves magánhivatalnok, aki elhatározta, ohgy pénzt szerez és beutazza egész Európát. Tiszteséges uton nem tudott elég pénzhez jutni, tehát csalásra adta magát. Meglopta ismerőseit és szállásadóit. Legutóbb Jambrik és társa festékkereskedőnél volt alkalmazva. Itt egy alkalommal Hendrik Ottó üzletvezető zsebéből kilopott 440 koronát, azután megszökött. Egyenesen Berlinbe utazott, ahol jól élt, majd amikor minden pénze elfogyott, hazafelé igyekezett. Itt letartóztatták a fiut és átadták az ügyészségnek. Tegnap váratlan fordulat állott be Oppenheim ügyében. A müncheni rendőrség értesítette ugyanis, hogy ott az Isar folyóban egy fiatalember holttestét fogták ki. A halott zsebeiben Oppenheim Zsigmond névre kiállított okmányokat találtak. A rendőrség most igyekszik megállapítani, hogy az öngyilkos és a valódi Oppenheim milyen vonatkozásban állanak egymással.

— **Férfidivat kereskedőségét** azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

— **A nagy, dusképes album, beldiszítésnek** ép most jelent meg. Ezen célszerű utmutató lakásberendezés céljából lapunkra való hivatkozással, ingyen és bérmentve küldi szőnyegház-butorház S. Schein cs. és kir. udvari és kamarai szállító cég Wien, I. Banenmark 10—14. Levelezőlap elegendő.

— **Csőtömegből vett, nagymennyiségű ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők, zsebkendők, nyakkendők, keztük stb.** érkeztek! Györfi testvérek, Piac-utca 30.

— **Nők a kereskedelmében.** Régen nélkülözünk Debrecenben egy olyan intézményt, amely hivatva lenne a nőket rövid idő alatt a kereskedelmi irodákban előfordulható összes munkálatokra rövid időn belül megtanítani. A gépirás (az összes rendszerű gépeken), gyorsírás, könyvelés és a levelezés elsajátítása céljából tanfolyamot nyitott f. év nov. hó 1-én a „Mercur” vállalat Arany János-utca 2. Telefon 5—40. Beiratási díj nincs.

— **Schimmer Mórné** női és leány kalap terme Hatvan-u. 11. szám.

— **Modern faliképekben állandó ujdonságok** Thaisz Arthur papíráruházában.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Vannak fájdalmak?
Rheuma, csusz, köszvény szaggatása?
Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb házi szer a híres
Király-Balzsam!
Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.
Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

Csatornázási vállalat és ezement csőgyár
Debreczen. Gyár: Miklós-u. 53. Iroda Széchenyi u. 18.

Tulajdonos SZTUDINKA SZILÁRD mérnök.

Elvállal csatornázási, vízvezeték-berendezéseket. Raktáron tart **salát gyártmányú beton csöveket**, kartelen kívüli szolid áron. **•• Költségvetésseldijátalanul szolgál ••**

Blouz-selyem Méterenként K 115.-ól kezd e. Utolsó Ujdonság! Bérmentve és már elvámolva bárhoz szállítva. Dus minta választék azonnal. Selyem-fabrik HENNEBERG, Zürich.

Sörraktárnak

alkalmas helyiséget, esetleg egész udvart kibérelnek a város belterületén.

Czim a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	848.75
Oszták hitel	850.25
4 százalékos koronajáradék	90.75
Államvasút	739.—
Jelzálogbank	494.—
Rimamurányi	678.60
Salgótarjáni	684.—
Közúti vasút	881.—

Irányzat: Csöndes.

Magánleszámitólasí kamatláb:

Bécs 4 1/2%, Berlin 4 1/2%, London 3 3/4%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése.	
Buza októberre	—
áprilisra	11.83
Róz októberre	—
áprilisra	10.29
Zab októberre	—
áprilisra	9.78
Tengeri májusra	8.47
Tengeri 1912. év júl.	8.53

Irányzat: Csöndes. Készárú 5 magasabb.

Helyértékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szeptember 1-vel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tktár	900
200	18	Alföldi tktár	875
500	40	Ipar és Keresk. bank	805
200	18	Közgazdasági bank	400
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	280
400	24	Államias Forgalmi Bank	—
200	10	Bankjegyet	—
200	20	Istvánmalm	700
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruktár	—

Elégedetlenség a Közgazdasági Banknál. Azt a régi igazságot, hogy nagyobb problémák megoldása csakis áldozatok árán sikerülhet, a Debreceni Első Takarékpénztár és a Közgazdasági Bank fuziója is megerősítette. Mint megirtuk, a Közgazdasági Bank igazgatósági tagjai közül öten lépnek át a Debreceni Első igazgatóságába, érthető tehát azoknak az igazgatósági tagoknak az elégedetlensége, akik ily minőségben oda nem juthattak át. Megállapíthatjuk, hogy ez az elégedetlenség nem indokolt, mert tárgyilagosan elbírálv a dolgot, concedálnunk kell, hogy a Debreceni Első minden tekintetben nemcsak engedékeny, de igen sok tekintetben ezenfelül előzékeny is volt. Utóvégre mindenkit nem lehetett átvenni s így is több igazgatósági tagot vett át, mint ahány az átvonuló tőke arányában a Közgazdaságit megillette volna. De meg kikerül van itt szó? A kimaradt igazgatósági tagok mindannyian dúsgazdag emberek, akiknek vagyonuk utáni jövedelme is uri megélhetést biztosít. Ha ilyen emberek esnek el bizonyos mellékjövödelmekről, az egyáltalán nem alkalmas a szánakozás felébresztésére. Igen, ha a tisztviselőkről volna szó, tehát azokról, akiknek a fizetésük a kenyerük, az egzisztenciájuk, ha ezeket érte volna sérelem, mi volnánk az elsők, akik az érdekükben sikra szállanánk; de amint a tények bizonyítják, ezek a fuziónak semmi hátrányát nem érezhetik, mert a Debreceni Első róluk méltányos módon gondoskodott. Még csak egy oka lehetne a kimaradt igazgatósági tagoknak a panasza, ha tudniillik a birtokukban levő részvények értéke a fuzió által csökkent volna. — De minden számolni tudó ember megállapíthatja, hogy akkor, amidőn a részvények 7:3 arányban cseréltetnek ki, a Közgazdasági Bank részvényei — akár forgalmi, akár belérték tekintetében — emelkedtek.

A kórház telke. Ismertettük teljes részletességében azt a memorandumot, melyet Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos az új városi kórház ügyében a múlt héten

terjesztet a kórházi bizottság elé. Ebben a memorandumban Kenézy Gyula dr. akként véli a kérdést legcélszerűbben megoldhatónak, ha az új kórházat a létesítendő egyetem mellett építik föl, a régi kórházat pedig a város eladja. Kenézy tanár a régi kórház telkét négyszögölenként 100 koronára értékelte. Ez a becslés első tekintetre sokak előtt túlmagasnak tűnt föl, a tények azonban csakhamar beigazolták, hogy ez a számítás egyáltalában nem volt túlzott, sőt nagyon is reális alapon épült föl. Alig kerültek ugyanis nyilvánosságra a memorandum részletei, máris nagy érdeklődés támadt a mai kórház hatalmas és szép fekvésű telke iránt s amint értesülünk, már egy konzorcium is van alakulóban, amely szívesen átvénné a limitált áron a régi kórház telkét.

Az Alföldi részvények. Miután az Alföldi Takarékpénztár részvényeinek elővételi jogosultságára kitűzött határidő folyó hó 20-án letelt, ezek a papírok ma már elővételi jogosultság nélkül képezik a forgalom tárgyát. Ily alakban a mai napon 375 koronás kötések történtek.

Az áruházi felemelése. A kereskedelmi miniszter e hó 27-ére szaktanácskozást hívott össze az áruházi szabás-tervezet felemelése tárgyában. Ezzel egyidejűleg bizalmas előterjesztést nyomatott, amelyben közli azt a tervezetet, amelynek alapján az áruházi szabás felemelését végre akarja hajtani. Az előterjesztés szerint a díjemelés mértéke a gyorsárúknál 7 százalék, a teherárúknál pedig 5 százalék lesz. A díjfelemelés terhe a hosszabb utirányokban érvényesül, míg a rövidebb utirányokban a felemelés mérsékeltebb. Minthogy pedig az áruforgalomnak körülbelül 65-70 százaléka legfeljebb 200 kilométer utat tesz meg, úgy a felemelés az áruforgalom legnagyobb részére a miniszteri előterjesztés szerint nem lesz túlságosan nagy. Az új díjszabás bevételi többletet a miniszter huszonnöt és fél millió koronában állapítja meg.

Az új kenyérgyár. A Debreceni Gazdák Kenyérgyára részvénytársaság, amelynek létesítéséről már régebben megemlékeztünk, folyó évi december hó 2-án Nagy Zoltán dr. ügyvédi irodájában (József kir. herceg-utca 12.) tartja alakuló közgyűlését. Az alapításban részt vesznek: Poroszlay László bankigazgató Debrecen, Boros József hivatalnok Debrecen, Grósz Béla bankigazgató, Érmihályfalva, Mihalovics Jenő gyógyszerész Debrecen, Nagy Zoltán dr. ügyvéd Debrecen, Benedek Zoltán bankigazgató, Érmihályfalva, Balási József nagybirtokos Érkörtvélyes, Gulyás István dr. tanár Debrecen, Grünberger Ignác bankigazgató Ujtehértó, Fráter István nagybirtokos Gálos-Petri.

A fiumei új orosz konzul. A debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a király f. év november hó 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával Salviati Sándor Fiumében kinevezett orosz császári főkonzulnak a működési jogot legkegyelmesebben megadta.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Szilárd József Léva, Lantos József Arad, Gulyás Gyula Kaposvár.

Ingatlanok forgalma.

Gulyás Györgyné Molnár Mária veszi Papp József és neje Nagy Zsuzsannától Csillag-utca 58. sz. házat 20500 koronáért.

Ózv. Gyomlay Kálmán és neje Lengyel Ilonától szőlőjüket 32000 koronáért.

Veress Lajos és neje Hauler Gizella veszi Bilkei Kövesdy Imrétől Teleki-utca 98. sz. házat 52700 koronáért.

Lichtbleu Albert veszi Kovács Imre és neje Nagy Juliannától Libakerti 260 négyszögöl ingatlanát 5200 koronáért.

Harangi János veszi Kun Sándor és neje Gál Zsuzsannától pusztát nagyhegyesi szántóföldet 9280 koronáért.

Gróf Degenfeld József és társai veszi Urgyán Györgyné Halák Erzsébetől ondódi birtokot 17000 koronáért.

Néptakarékpénztár m. szöv. veszi dr. Czeglédy Mihály és neje Sarkady Irmától 13 hold 1512 négyszögöl ingatlanát 53706 kor. 60 fillérért.

Regény-osarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvel József.**

XXIX. FEJEZET.

A lord határoz.

Csendes, szép éjszaka volt, mikor Amblehurst elhagyta az Erlach-palotát és gyalog indult hazafelé. Mikor az utcára ért, jutott eszébe az olasz, a Hotel d'Italie és hogy miért ne keresne fel az olasz gazembert, ha valami titkot tudna venni öle és ebben a sötét, titokzatos ügyben világosan látna. Ha Ulusia nem is tudná hasznára fordítani, vagy ha talán egyszerű csalás volna az egész az olasz részéről, akkor sem olyan nagy a csapás. Dobott ő ki pénzt haszontalanabb dolgokra is már. Legelőször a kíváncsiságát kielégíti.

Egy egyfogatu kocsinak intett. Amint beakar szállni egy sápadt, szép fiatal leány nézett az arcába. Rosszul volt öltözve és olyan elhagyottnak látszott. A lordnak azonban sürgős volt a dolga, nem hederített rá.

A kocsin a Rossauer-kaszárnya mellett levő Hotel d'Italiehoz hajtott. Ez egy tizedrangú kertes szálló, az ajtón át a kávéházból olasz zene áradt ki, zaj, mulatás tombolt benne. Az első ember, akit a lord észrevett, Pietro Ritzi volt, aki éppen egy dalmát cigánylányt ültetett az ölébe. Mikor megpillantotta az angolt, a lányt félrelökte és mintha egy régi jóbarát elé sietne, futott az ajtó felé.

— Tudtam, hogy felkeres, mylord, — mondta halk hangon. — De itt ne szóljon semmit. Gyerünk fel a szobámba, ott vannak az iratok is.

A rozoga lépcsőn előre ment és felvezette a lordot egy kis szobába. Egy pillanat múlva már egy olasz pincér is jelentkezett az ajtóban:

— Parancsolnak?

Pietro Ritzi a lordhoz fordult:

— Nagyon megtisztel, kegyelmes uram, ha elfogyaszt egy pohár jó italt velem. — Aztán a pincérhez: — Két pohár whiskyt.

— Köszönöm.

— Parancsol szivart? Nagyon jó Bock-szivar.

A lord rágyújtott és örült, hogy az olasz olyan közlékeny hangulatban van.

— Nos, nem jó próféta vagyok, mylord? — kérdezte Ritzi, leharapva a szivar végét.

— Valóban.

— Nem megmondtam, hogy van valami eladnivalóm, amit nagyon szívesen megvenne?

— Ugy van, — mondta. — Ebben a pillanatban ön tényleg jó jósnak bizonyult.

— Mért csak ebben a pillanatban? — kérdezte az olasz.

— De azért, ha önnek van valami eladnivalója, azt látnom kell, mielőtt megveszem.

Az olasz a vállát vonogatta.

— Csak nem gondolja, — folytatta a lord, — hogy pusztá bizalomra megy a dolog?

— Hát végezzünk ezzel, — mondta. — Ön azért jött, hogy megvegye tőlem a Fülöp gróf és a fia igazi történetét. Hailandó vagyok azt önnek eladni, mert ismerem az angolokat és szívesen elfogadom a becsületszavukat és a pénzüket. Ha ezt megadja, szabadon beszélhetek.

Amblehurst gondolkodott.

— Mire adjam a szavam?

— A biztonságom érdekében, hogy tudnillik nem tőlem kapta az aktákat. Nagyon egyszerű. Ön ott volt a jarerói kolostorban előttem. Azt fogják hinni, hogy ön kapta meg az irásokat tőlük. De ha megtudják, hogy én adtam el önnek, — én, aki Rudolf gróf megbízottja voltam . . .

— Ó küldte önt oda?

— Ugy van. A pénze a zsebemben van már. De az önét is szeretném. Ön fizetheti Londonban, ahová reggel indulok.

— Tavasszal nem tesz önnek jót a bécsi levegő?

Pietro mosolygott.

— Ugy van. Árt az egészségemnek. Jobb szeretem a londoni ködöt, jobban elrejt az embert.

— És mért gondolt éppen én rám ebben a dologban?

— Az természetes volt. Előkerestem a pap irásait, mikor az aludt és találtam olyan iratokat, amiket Rudolf elégetne, ha átadnám neki, aztán engem becsukatna, mert megleltem. Aztán eszembe jutott, hogy egy gazdag angol ur azt keresi, amit én találtam. — csodálatos tehát, hogy önre gondoltam?

— Értem. Mennyit akar az iratokért?

— Ezer font sterlinget. Fizetendő Londonban.

— A papirosok ha nem értékesek?

— Nem teszem-e magam az ön kezébe? Ha megcsalom, ne fizessen.

A lord mosolygott.

— Egy shillinget sem, azt szavamra mondom.

— Akkor tehát kész az alku. Egy pillanatra. Átadom az iratokat, aztán elkísérem önt egy darabon, nehogy a honfitársaim a zsebébe nyuljanak. Majd lesz rá gondom, hogy meg ne tegyék, mylord.

— Kocsival vagyok, — mondta Amblehurst mosolyogva.

(Folyt. köv.)

Elsőrendű száraz

Tüzifa

házhoz szállítva kapható

Miklós Emil

tüzifa kereskedőnél.

Telefon 733. ☎️ ☎️ Telefon 733.

Raktár: M. á. v. fűtőháznál.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Függyönyök. Ágy-és asztalterítők. Flanell takarók. Paplanok. Matraczok. **Linoleum nagy raktára.**

Remek szép gyermek ruhák

Kötött kapisonok és Kabátka. — Szép lüster kötények, fehérneműek érkeztek

STARK SÁNDOR

csipke, szalag, fehérnemű üzletébe. Fiac-u. 7. Vecsey-házban. Kérem a cégre figyelni.

A legújabb és legmodernebb ékszerek készülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek. **Pontos kiszolgálás.**

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Hatvan-utca 16. szám** (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő **elsőrendű divattermet nyitottam.**

Becses pártfogást kérve

Weisz József

angol női szabó.

Allandó kiállítás

művészi fényképekből

Némethi műtermének

Piacz-utczal kapu bejáratában.

Órák és ékszerek

legolcsóbban beszerezhetők

Apródy Józsefnél

Egyháztér 5. sz. (Nőipariskola-épület.)

Lám Sándor Debreczen,

Piacz-utca 5. — Telefon 191.

Üveg készletek.

Éleztető és mosó szervizok a legújabb formákban és mintákban.

Petroleum-lámpák különböző méretekben. Az órai és teli fűrésztől utoljára nagy mennyiségben szállítanak vasárnapi.

Jour készletek

porcellánból, majolikából. — Kávés- és teás készletek. — Alpakka és ezüstölt evőeszközök.

Eladó olcsó házhelyek

a Boldogfalvai-, Téglás- és Vargakortban.

Felvilágosítást ad a **Debreczeni Agrárbank Szövetkezet** **Piacz-utca 79.**

Naponként dőlben

friss uzsona sütemény

kapható

Marx Jánosnál

Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

ruzsabó divattermében, Piacz-u. 26. Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árukban

Márton Gyula és Fia

ujonnan berendezett ural és női divat üzletében Fótér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Flók üzlet nincsen.

Próbálja meg

és készítesse férfi ruháit a legszolidabb áron kizárólag

Sugár Samu férfi szabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitérő írás szerint megválogatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.

Ekszer és aranyműveket ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni, keresse fel

KOSTYA JÁNOS

ékszerész és óra üzletét

Széchenyi-utca 1. szám. Ref. kistemplommal szemben. Javítások pontosan eszközöltetnek. :-

Átmeneti felöltők

24 koronától

feljebb kaphatók

Grünfeld Adolf és Társa

Legolcsóbb férfi- és fiu ruha áruházában

DEBRECZEN, Kistemplom mellett.

Simonffy-utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi-utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll-tisztító.
Varga-utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy-utca 14.

Meghívó.

A „Debreceni Gazdák Kenyérgyára Részvénytársaság”

igen tisztelt részvényeseit meghívjuk a folyó évi **december hó 2-án Debreczenben József kir. herceg-utca 12. sz. alatt** Dr. Nagy Zoltán ügyvédi irodájában tartandó

alakuló közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az alapítók jelentése a részvénytőke biztosításáról, határozat a megalakulás iránt.
2. Az alapszabályok megalkotása.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
4. Határozat az alapítóknak adandó felmentés tárgyában.

Az alapítók:

Poroszlay László
bankigazgató, Debreczen.	Mihalovics Jenő
gyógyszerész, Debreczen.	Dr. Gulyás István
tanár, Debreczen.
Boros József
hivatalnok, Debreczen.	Dr. Nagy Zoltán
ügyvéd, Debreczen.	Grünberger Ignác
bankigazgató, Ujfehértó.
Grész Béla
bankigazgató, Érmihályfalva.	Benedek Zoltán
bankigazgató, Érmihályfalva.	Fráter István
nagybirtokos, Gálos-Petri.
	Balási József
nagybirtokos, Érkörtvélyes.	

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Levelezés.

Ismeretséget keresem oly fiatal leánynak vagy független asszonynak, kit havonta szerényen támogatnék. Levelet „Vig élet” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

A következőnek vannak levelei: Nem bánja meg, Barna leány, Fátum a kis hámis, Caszanova, Árvácska és Örök tavasz, a kiadóhivatalban ahol átvehetők.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is. Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virág-útleben.

Helyi ismeretséggel bíró szorgalmas embert ületszerzőnek fix fizetés és jutalékra felveszek. Zempliner, Hatvan-u. 17.

Irodai gyakorlattal bíró kisasszonyt keresünk azonnali belépésre, az Erzsébet malom részvénytársaság.

Egy rőtös kereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Ugyanott egy ügyes elárúsító leány felvétetik. Czim a kiadóban.

Kitünő mesterséghez tanonc felvétetik. Czim a kiadóban.

Idősebb embereket felveszünk, H.Szoboszlóról, Balmazújvárosról és H.Böszörményből, tisztességes keresethez jutnak, Czim a kiadóban.

Segédkönyvelőnek pénztintézethez fiatal ember (lehetőleg izr. vallású) jó írással, esti tanfolyamot végzett, esetleg kereskedő segéd felvétetik. Csakis írásbeli ajánlkozások „H. S. 18.” jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők.

Keresek kis leányom mellé egy középkorú 35-40 éves nőt ki a gyermeket szereti jó fizetéssel. Czim a kiadóban.

Részvénytársaság keres fiatal józan életű tisztességes embert, bankszolgának. Ajánlatokat adják «Józan életű» jeligére a kiadóba be.

Legjobb és legszebb
Czipók *Dániel* czipő
szűrésében
TELEFON
501
Tolnai Debreczen!
Piacz u. 49. postával szemben.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegesajtok, teseni és hungari teva, uradalmi írójai kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükrös, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Egy „**Produktív**” zongora teljesen jókarban Nyugoti-u. 36. olcsón eladó

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Butorok és szőnyegek igolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

Debreczenben megvételre keresek egy 15-25 ezer koronát érő jóállapotban lévő házat. Ajánlatokat adják a kiadóba «Kézpénzért» jeligére.

Tükrös és egy szép függő lámpa eladó Jó-zsef-kir.-herceg-u. 21. sz. alatt.

Eladó egy 8-as cséplő garnitúra és egy szecskavágó járgánnyal. Czim a kiadóban.

**A saját készítményű
czipő áruházban**
férfi amerikai czipők 12 K-tól 28 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugyasintén női és gyermek czipőket még nem létező olcsó árakban lehet most beszerezni
FISCHER MENYHÉRT
saját készítményű czipő áruházában Piacz-utca 9. szám alatt.

Hány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Használható ócska deszkakerítés 100 folyó méter hosszú eladó a közraktárban.

Megvételre keresek egy jó karban levő tükrös toalet asztalkát és egy mosdó szekrényt. Czim a kiadóban.

Alkalmi vétel folytán levélpapír és levélkoríték cégnyomással felette olcsó árban beszerezhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, Piacz utca 49.

Többféle butorok vannak eladók Piac-u. 42. szám alatt hátul az emeleten megtekinthető délelőtt 9—12-ig.

Lakás.

Kiadó lakás. Simonyi-ut 10. számú háznál négy esetleg ötszobás, előszoba, balkon, fürdőszoba, vízvezeték, villanyvilágítással, mellékhelyiségekkel külön udvar és előkert 1912. május 1-től. Megtekinthető délután 2 és 4 óra között.

Táncrendek gyönyörű szép kivitelben, **meghívó és alkalmi kártyák** dombornyomással és színezett művészi kiállításban mérsekelt árakban
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

Különféle.

Schvaritz Dániel a Városházával szemben ismét közvetít mindennemű árukat részletfizetésre.

Weisz Ferenoz épület és mű-butor asztalos
József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Japán bluzokat és kötényeket izlésesen var. Nagy Esztiike Homokkert 1-ső járás. 16. Meghívásra hához is elmegy.

Ujjonnan berendezett

Rózsá-féle

női ruha és kalap áruházban

Kistemplombazárban

a legújabb divat szerint készült angol és fekete aljak óriási választékban érkeztek. Bársony aljak és bársony costumök eredeti modellek szerint a legszebb kivitelben mérték után külön osztályban legpontosabban készítettnek legjutányosabb szabott ár mellett.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utca helyiségből ugyanazon háznak hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr Ujfalussy-ház udvari helyiségebe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stíli asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Hölgyeim!

Felhívom b. figyelmüket, hogy az összes rőtös árakban, a melyeket többet raktáron nem tartok, **most az alkalom,** hogy ezekben szükségletüket gyári árban beszerezhessek. — Az olcsóság bizonyítékául szolgáljon az itt felsorolt néhány cikk.

Csikos flanellek 18 kr.-tól
1-a Szintartó zsinór barchetek . . . 37 „
120 cm. széles costum kelmék . . . 43 „
120 „ angol „ „ . . . 76 „
140 „ valódi angol chewrot
minden színben 138 „
140 cm. valódi angol costum kelmék 128 „

És még sok más cikk, nagyon olcsó árban. **Nem parti árak!** Szép, új divatos dolgok. — Tessék meggyőződni személyesen vétel kényszer nélkül.

Mennyasszonyi kelengyék! Leányka ruhák, rövid-, díszárúk és szabó kellékekben óriási választék.

REICHMANN divatáruháza

Piacz-u. 85. Royal kávéházzal szemben.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz u. 73. sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékkönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Részletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók képek (szent és tájképek) tükrök.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivételben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képkeretezések legjutányosabb áron.

Keller Testvérek

Hunyadi-u. 13.

Levelező-lap hívásra azonnal jövünk.

Az összes raktáron levő kézimunkák és harisnyák üzlet áthelyezés miatt, mélyen le-szállított áron adtnak el

Füstös Dezsőnél

Piacz-u. 12.

Tiszta agyagból készült szép és

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Új Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban **boákat, karmantyukat, mullokot és mindennemű szörme árukat** a legolcsóbb szabott árakban.

Új zálogház.

A Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság a **Kossuth-utca 11. szám alatt** (az udvarban a Kölsönös Segélyző Egylet régi helyiségében)

zálogházat

létesített, ahol **arany és ezüstneműekre, ékszerekre, mindennemű érték-tárgyakra, értékpapírokra, árukra, kész- és félig kész iparcikkokra, valamint ruhaneműekre**

igen jutányos kamatu kölcsön kapható.

Kamatláb: Értékpapírok után 8 százalék. Arany- és ezüstneműek, ékszerek után 12 százalék. Egyéb tárgyak után 15 százalék.

Hivatalos órák: Köznapokon d. e. 8—12 óráig, d. u. 2—6 :: óráig. Vasárnap d. e. 8—10 óráig. ::

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

építő és műszaki irodát nyitott.

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Miért

ne fogadjunk el

M-á-ást!!

csak óriás

FEDÁK

CIPŐCRÉM-et?

Mert **szép fényt ad**

Mert **Elegáns töle a lábbeli**

Mert **puhán**

tartja

Mert **Nem rongálja**

Mert **Vizhatlanná teszi**

a bőrt

Mert **a legkényesebb izlést kielégíti és**

Mert egy

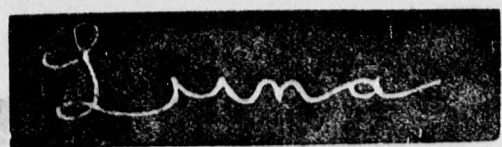
Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz,

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedül

olcsóság.

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.
nál Debreczenben.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és kocsz

tüzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán **szükségletünket**

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445.

Telefon 445.

Szén, Kocsz, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Évi kötésre előnyös ajánlat.

Amerikai ozipó ujdonságok

legnagyobb választékban, legolcsóbb színgorú szabott árakban, kizárólag

GLÜCKEDE

ozipó nagyruházában

:-: Piacz- és Kossuth-u. sarok. :-:

Telefon 602.

A Piachoz közel

keresek

3-4 szobás lakást

azonnalra.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Függönyt

:-: a legszebben :-:
:-: a leggyorsabban :-:
és a legsolidabb árban
tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.
Debreczen. - Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióközlét: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Debreczen, Piacz-u. 79.

Egy a **fehérneműtörméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz. (Kossuth-u. 15.) - (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászokocsiakkal, díszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtleníve) teljesen szegek nélkül végzünk. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** Gyászos házaknál **kegyeletseértően nem tolszkodunk Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.**

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

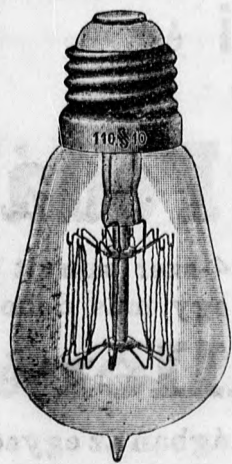
:-: Piacz-utca, a Főpostával szemben :-:

➔ **Állandóan nagy szörme kiállítás** ➔

Szörme kabátok, Plüsch bársony és Angol kelme felöltők, **Bundák**, Éstélyi köpenyek és Blousok, Costümök, Pongyolák, Jouponok, Karmantyuk és Boák.

Szolid, olcsó árak.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényvel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, fordítva, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek
Budapest, VI., Teréz-körút 36.